

Bilag 9.

POUL ANDERSEN
professor, dr. jur.

ALF ROSS
professor, dr. jur. et phil.

København, den 4. december 1951.

*Til formanden for forfatningskommissionens udvalg 1
hr. folketingsmand Holger Eriksen.*

I skrivelse af 23. f.m. har hr. folketingsmanden spurgt os, om der ved en folkeafstemning, som afholdes i forbindelse med en folkeafstemning i henhold til grundlovens § 94, vil kunne fastsættes en valgretsalders, der kun kan ændres efter en ny folkeafstemning, og som vil være gældende straks ved det første valg i henhold til den nye grundlov.

I denne anledning skal vi udtale følgende:

Da der statsretligt ikke er nogen grænse for, hvad der kan vedtages som grundlovsbestemmelse under iagttagelse af reglerne i grundlovens § 94, er der intet til hinder for, at en grundlovsbestemmelse sanktionerer en valgretsalders, som er fastsat ved en særlig folkeafstemning, der afholdes i forbindelse med en folkeafstemning i overensstemmelse med grundlovens § 94.

Grundlovsbestemmelsen vil også kunne fastsætte, hvorledes den ved folkeafstemning vedtagne valgretsalders kan ændres.

Det vil til eksempel kunne bestemmes, at ændring kan ske ved en lov, der efter visse regler godkendes ved en folkeafstemning. Træffes der ingen særlig bestemmelse om, hvorledes ændring kan ske, må det, uanset at valgretsalderseren kun indirekte er fastsat i grundloven, antages, at reglerne om grundlovsændringer må iagttages. Dette kan naturligvis for at udelukke enhver tvivl udtrykkelig udtales i grundloven.

Vi går ud fra, at hjemmelen for afholdelse af den omhandlede folkeafstemning tilvejebringes ved en lov, hvortil grundlovsforslaget henviser. En sådan lov måtte navnlig fastsætte afstemningstemaet, og den bør i det hele indeholde så bestemte regler om afstemningen, at der ikke senere kan opstå tvivl og uenighed om afstemningens resultat.

Grundlovsbestemmelsen kunne, hvis en sådan lov gennemføres, formuleres således:

„Valgretsalderseren fastsættes ved en folkeafstemning, der afholdes i overensstemmelse med reglerne i lov nr. . . . af“.

Den nye valgretsalders vil, hvis andet ikke bestemmes, være gældende allerede ved det første valg i henhold til den nye grundlov.

Poul Andersen.

Alf Ross.